

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistatud määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	10.06.2024 Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Irina Tsugart
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231550310
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi, isikukood:	XXX
Kuriteo toimepanemise aeg:	15.01.2023, 26.03.2023

Kahtlustatavale on kriminaalasjas 24231550310 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ja KarS § 120 lg 1 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises. Prokuratuur on 07.06.2024 lõpetanud kriminaalmenetluse 18.12.2022, 16.04.2023, 29.04.2023, 23.06.2023, 07.10.2023-08.10.2023, 20.11.2023 aset leidnud juhtumite osas KrMS § 199 lg 1 p 1 alusel. xxx suhtes jätkub menetlus selles, et tema

- 15.01.2023 kella 03.00 ajal, viibides aadressil xxxx, Harjumaa asuvas majas, haaras verbaalse konflikti käigus elukaaslase xxx teda käega juustest kinni, tiris teda trepikoja eest auto juurde ning jõuga viskas teda tagaistmele, tekitades sellega kannatanule füüsilist valu;
- 26.03.2023 öisel ajal (eeluurimisel täpselt tuvastamata kellaaja), viibides aadressil xxx vald, Harjumaa asuvas majas, tõukas elukaaslast xxx kätega keha piirkonda. Pärast seda võttis ta kätega xxx kätest kinni, hoidis ja raputas, tekitades sellega kannatanule füüsilist valu ja kehavigastusi: hematooma parema ja vasaku käe piirkonnas.

Samuti on temale kriminaalasjas 23231700205 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, ehk selles, et ta viibides 15.01.2023 kella 01:30 xxx külaplatsil paiku tõmbas kannatanut xxx kes istus juhi kõrvalistmel sõiduautost välja, kannatanu hakkas jooksuma ning kukkus, ajal kui kannatanu oli pikali maas, lõi ta korduvalt kannatanut kurikaga vastu nägu, lõua piirkonda ning keha, rindkere piirkonda, tekitades oma tegevustega kannatanule tundis füüsilist valu ja tervisekahjustusi: vastavalt 16.01.2023 SA Põhja-Eesti regionaalhaigla EMO kaardile rindkerekontusioon, huule ja suuõõne pindmine vigastus, pea muude osade pindmine vigastus.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjade materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). xxx teod kvalifitseeruvad KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi. KarS 121 lg 2 p 2, 3 sätestatud kuriteo toimepanemise

est on ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Tegemist on teise astme kuritegudega (KarS § 4 lg 3).

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõeldukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

31.05.2024 ühendas prokuratuur kriminaalasjad 24231550310 ja 23231700205 ühiseks menetluseks ja põhiasja numbriks jäi 24231550310.

Kannatanu xxx esitas lisaks kohtueelses menetluses antud ütlustele tsiviilhagi temale tekitatud kahju osas. Hagiavalduses on kannatanu väljendanud ja põhjendanud, et temale on tekitatud nii varalist kui ka mittevaralist kahju, ning esitanud seda kinnitavad tõendid.

Kannatanu xxx lisas, et ta ei suhtle enam kahtlustatavaga ja andis kahtlustatavale mõista, et temaga suhtlemist kannatanu ei soovi. Pärast seda proovis xxx kannatanu väitel läbi teiste isikute xxx ühendust võtta, mida kinnitavad tõendid esitas kannatanu uurimisasutusele. Kuigi pärast kannatanu viimast kirja 17.04.2024 ei ole kahtlustatav temaga ühendust võtnud ega kontakti otsinud, taotleb ta oma õiguste kaitseks kahtlustatavale lähenemiskeeldu, s.t kannatanu ei soovi, et xxx võtaks temaga ühendust ega läheneks.

Käesoleva kriminaalasja materjalidest selgub, et kahtlustataval xxx ei ole kehtivaid kriminaalkaristusi. 07.06.2024 telefonivestluses avaldas kahtlustatav soovib heastada oma tegusid, on nõus hüvitama tekitatud kahju kannatanule xxx. Prokuratuuris 10.06.2024 toimunud kohtumisel kinnitas kahtlustatav xxx, et ta on oma tegudest aru saanud, kahetseb teotoimepanemist, nõustub temale määratud kohustustega. Ta kinnitas, et mõistab, et verbaalseid konflikte tuleb lahendada rahumeelselt, vägivalda kasutamata, kuid selleks, et õppida tundma olukordi ja oma emotsioone kontrolli all paremini hoida, vajab ta jätkuvalt nõustamist. Sel põhjusel pöördus ta ise vägivallast loobumise tugiliinile ning toimunud konsultatsioonid on olnud väga kasulikud. Vägivallast loobumise tugiliini nõustaja kinnitas nii kirjavahetuses kui ka 07.06.2024 telefonivestluses, et oleks õige ja kasulik nõustamist jätkata.

Kõike eeltoodut arvestades leiab prokurör, et oportuuniteediprintsiibi rakendamine xxx suhtes käesolevas kriminaalasjas on tulemuslikum, kui tema karistamine kriminaalkorras. Käesoleval juhul puudub avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks ning xxx suhtes ei ole eri- ega

üldpreventiivsetel kaalutlustel ilmtingimata vajalik kriminaalmenetluse jätkamine. Prokuröri hinnangul on riik täitnud talle antud karistuslikke volitusi piisavalt, kui isiku suhtes kohaldatakse KrMS § 202 lg 2 alusel määratud kohustusi ning antakse võimalus hüvitada tekitatud kahju vabatahtlikult. Sel juhul ei ole tegemist isiku lihtsalt karistamisega. Kohustuste täitmine süvendab kahtlustatava arusaama tegude keelatusel ja ka nende tagajärjest. Läbi selle on võimalik isikut positiivselt mõjutada teatud aja jooksul, kujundada tema suhtumist üldisesse õiguskorda ning vähendada sellega uute kuritegude toimepanemise ohtu.

Xxx on selgitatud, et kui tema ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231550310 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

2.1. xxx on kohustatud hüvitama kannatanule xxx tekitatud kahju summas 356,90 eurot tähtajaga 20.06.2024

2.2. xxx on kohustatud jätkama Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise tugiliini nõustamist (P. Pinna 4, Tallinn/ Lubja 4, Tallinn; tel 5426 0676, 6606077; e-post margus.salumets@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja osalema nimetatud nõustamisel kriminaalmenetluse lõpetamisest alates 6 (kuue) kuu jooksul nõustaja poolt ette nähtud arv kordi ning järgima nõustaja poolt etteantud tegevusplaani. Nõustaja võib nõustatava edasi suunata individuaalsele nõustamisele või asjakohasesse sotsiaalprogrammi. Nõustamine lõpetatakse nõustaja või individuaalse nõustaja või sotsiaalprogrammi läbiviija kinnituse alusel. Tähtajaks määrata 6 kuud: 10.12.2024.

Xxx kohustub teavitama prokuröri Irina Tsugart kirjalikult e-posti aadressil irina.tsugart@prokuratuur.ee nõustajaga ühenduse võtmisest.

2.3. Keelata kahtlustataval xxx viibida xxx elukohale aadressil xxx Vald, Harjumaa ja töökohale xxx vald Harjumaa xxx lähemal kui 100 meetrit, viibida avalikes kohtades kannatanule xxx lähemal kui 100 meetrit, samuti suhelda kannatanuga erinevate sidevahendite kaudu. Tähtajaks määrata 6 kuud: 10.12.2024.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendeid ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale xxx Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanutele xxx ja Sotsiaalkindlustusametile (Margus Salumets).
8. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, teavitatakse sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
9. Kannatanul on õigus:
 - tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja 4, Tallinn (vastavalt KrMS § 206 lg 3);

- taotleda kümne päeva jooksul kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;
- esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul (vastavalt KrMS § 207 lg 3).

Mulle on selgitatud kriminaalmenetluse lõpetamise aluseid, olen nendest aru saanud, olen nõus kriminaalmenetluse lõpetamise ja minule määratud kohustustega, samuti annan nõusoleku oma andmete edastamiseks vägivallast loobumise tugiliini nõustajale. Määruse olen kätte saanud. Olen teadlik, et kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokuratuur kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 6 alusel.
